

Міністерство освіти і науки України
Вишнянський коледж
Львівського національного аграрного університету

Методика створення електронних освітніх ресурсів. Портфоліо викладача

Методичні рекомендації



Укладач: Шандра Світлана Володимирівна – викладач комп'ютерних дисциплін Вишнянського коледжу ЛНАУ, спеціаліст II категорії.

Рецензент: Бешлей Катерина Стахівна – методист Вишнянського коледжу ЛНАУ, спеціаліст I категорії.

В даній методрозробці описано поняття електронних освітніх ресурсів, їх види та функціональну класифікацію згідно положень про електронні освітні ресурси затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1060 від 1 жовтня 2012. Викладені загальні вимоги до формування електронних освітніх ресурсів та опис програмного забезпечення, яке може бути використане для розробки методичних матеріалів в електронному вигляді з метою подальшого їх розміщення на сайті навчального закладу. Також обговорюється поняття портфолію викладача і подано рекомендації його щодо оформлення та орієнтовного вмісту.

Розглянуто і затверджено на засіданні методичної ради коледжу

Протокол № 1 від « 29 » серпня 2016 року

Зміст

Вступ.....	4
1. Поняття електронних освітніх ресурсів.....	5
2. Основні види ЕОР	5
3. Функціональна класифікація ЕОР	7
4. Загальні вимоги до ЕОР та інструментальні засоби для розроблення ЕОР	8
5. Програмні засоби для розроблення ЕОР	8
6. Поняття про портфоліо.....	9
7. Рекомендації щодо оформлення портфоліо	10
8. Рекомендації щодо вмісту портфоліо.	10
Використані інтернет ресурси	13
Рецензія	14

Вступ

В сучасному світі неможливо обійтися без використання інформаційних технологій. В системі освіти використання інформаційних технологій дозволяє перевести процес навчання на більш вищий та якісний рівень. Електронні методичні матеріали стають невід'ємною частиною навчального процесу. Вони дозволяють більш якісно подати матеріал студентам і спростити процес його вивчення. Наприклад, користуючись електронною лекцією студенту легше знайти на комп'ютері те чи інше визначення, користуючись командою пошуку, а ніж листаючи паперову книжку чи конспект лекцій записаний на уроці. Вивчаючи нову тему, студент може миттєво звернутися до вже пройденого матеріалу щоб краще зрозуміти нові визначення чи поняття. Але не слід вважати, що електронні ресурси повністю замінюють паперові – вони тільки доповнюють їх.

1. Поняття електронних освітніх ресурсів

Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України № 1060 від 1 жовтня 2012 (редакція від 07.10.2016) затверджено положення про електронні освітні ресурси. Це Положення визначає поняття електронних освітніх ресурсів (далі - ЕОР), їх види, порядок розроблення та впровадження.

Під ЕОР розуміють навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали та засоби, розроблені в електронній формі та представлені на носіях будь-якого типу або розміщені у комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації навчально-виховного процесу, в частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами.

Метою створення ЕОР є модернізація освіти, змістове наповнення освітнього простору, забезпечення рівного доступу учасників навчально-виховного процесу до якісних навчальних та методичних матеріалів незалежно від місця їх проживання та форми навчання, створених на основі інформаційно-комунікаційних технологій.

2. Основні види ЕОР

До основних видів ЕОР належать:

- електронний документ - документ, інформація в якому подана у формі електронних даних і для використання якого потрібні технічні засоби;
- електронне видання - електронний документ, який пройшов редакційно-видавниче опрацювання, має вихідні відомості й призначений для розповсюдження в незмінному вигляді;
- електронний аналог друкованого видання - електронне видання, що в основному відтворює відповідне друковане видання, зберігаючи

розташування на сторінці тексту, ілюстрацій, посилань, приміток тощо;

- електронні дидактичні демонстраційні матеріали - електронні матеріали (презентації, схеми, відео- й аудіозаписи тощо), призначені для супроводу навчально-виховного процесу;
- інформаційна система - організаційно впорядкована сукупність документів (масивів документів) та інформаційних технологій, в тому числі з використанням технічних засобів, що реалізують інформаційні процеси та призначені для зберігання, обробки, пошуку, розповсюдження, передачі та надання інформації;
- депозитарій електронних ресурсів - інформаційна система, що забезпечує зосередження в одному місці сучасних ЕОР з можливістю надання доступу до них через технічні засоби, у тому числі в інформаційних мережах (як локальних, так і глобальних);
- комп'ютерний тест - стандартизовані завдання, представлені в електронній формі, призначені для вхідного, проміжного і підсумкового контролю рівня навчальних досягнень, а також самоконтролю та/або такі, що забезпечують вимірювання психофізіологічних і особистісних характеристик випробовуваного, обробка результатів яких здійснюється за допомогою відповідних програм;
- електронний словник - електронне довідкове видання упорядкованого переліку мовних одиниць (слів, словосполучень, фраз, термінів, імен, знаків), доповнених відповідними довідковими даними;
- електронний довідник - електронне довідкове видання прикладного характеру, в якому назви статей розташовані за абеткою або в систематичному порядку;
- електронна бібліотека цифрових об'єктів - набір ЕОР різних форматів, в якому передбачено можливості для їх автоматизованого створення, пошуку і використання;

- електронний навчальний посібник - навчальне електронне видання, використання якого доповнює або частково замінює підручник;
- електронний підручник - електронне навчальне видання з систематизованим викладом дисципліни (її розділу, частини), що відповідає навчальній програмі;
- електронні методичні матеріали - електронне навчальне або виробничо-практичне видання роз'яснень з певної теми, розділу або питання навчальної дисципліни з викладом методики виконання окремих завдань, певного виду робіт;
- курс дистанційного навчання - інформаційна система, яка є достатньою для навчання окремим навчальним дисциплінам за допомогою опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;
- електронний лабораторний практикум - інформаційна система, що є інтерактивною демонстраційною моделлю природних і штучних об'єктів, процесів та їх властивостей із застосуванням засобів комп'ютерної візуалізації.

3. Функціональна класифікація ЕОР

За функціональною ознакою, що визначає значення і місце ЕОР в навчальному процесі, їх можна класифікувати як:

- навчально-методичні ЕОР (навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, розроблені відповідно до навчальних планів);
- методичні ЕОР (методичні вказівки, методичні посібники, методичні рекомендації для вивчення окремого курсу та керівництва з виконання проектних робіт, тематичні плани);
- навчальні ЕОР (електронні підручники та навчальні посібники);

- допоміжні ЕОР (збірники документів і матеріалів, довідники, покажчики наукової та навчальної літератури, наукові публікації педагогів, матеріали конференцій, електронні довідники, словники, енциклопедії);
- контролюючі ЕОР (тестуючі програми, банки контрольних питань і завдань з навчальних дисциплін та інші ЕОР, що забезпечують контроль якості знань).

4. Загальні вимоги до ЕОР та інструментальні засоби для розроблення ЕОР

ЕОР повинні відповідати таким вимогам:

- відповідність програмі з навчального предмета, для вивчення якого розроблено ЕОР;
- наявність відповідних методичних рекомендацій щодо використання ЕОР у професійній діяльності вчителя/викладача;
- дотримання чинних санітарних норм та ергономічних, програмно-технічних вимог до ЕОР;
- дотримання законодавства України щодо захисту авторських прав.

ЕОР не потребують обов'язкового дублювання у паперовому варіанті.

При розробленні ЕОР можуть бути використані довільні інструментальні програмно-технічні та апаратні засоби за умов дотримання вимог щодо створення і використання об'єктів авторського права і суміжних прав, які регулюються Законом України "Про авторське право і суміжні права" та іншими законодавчими актами України.

Для ЕОР, що створюються і використовуються у межах одного навчального закладу, достатньо пройти внутрішню експертизу цього закладу.

5. Програмні засоби для розроблення ЕОР

Для створення ЕОР доцільно використати текстовий процесор **MS Word** – програму для опрацювання текстів, а також **MS Excel**, якщо планується подавати інформацію у вигляді таблиць.

ABBYY FineReader – програма для розпізнавання тексту. Вона дозволить вам точно і швидко перевести їх у Word, Excel або інші програми для редагування та перегляду. Програма швидко розпізнає відскановані або сфотографовані документи, перетворюючи їх у електронні редаговані формати або PDF з можливістю пошуку.

MS PowerPoint – програма для створення слайдової презентації. Презентації демонструють на екрані звичайного монітора чи на великому екрані за допомогою спеціального обладнання, яке називають мультимедійним.

6. Поняття про портфоліо

Портфоліо — це своєрідне «досьє досягнень» людини. Це — самопрезентація. Портфоліо можуть бути службовими, професійними, діловими й пропонуватися як у текстовому, так і в електронному вигляді.

В залежності від виду портфоліо має свої особливості. Наприклад, портфоліо фотографа включає приклади фотографій, зроблених в різних жанрах і роботи, що отримали призи на професійних конкурсах. Портфоліо дизайнера включає кращі роботи фахівця по кожному виду послуг, таких як дизайн сайтів, створення фірмового стилю, дизайн зовнішньої реклами та багато іншого. Портфоліо вчителя або тренера пропонує курси, лекції, тренінги, уривки з майстер-класів, відгуки фахівців і слухачів, інформацію про професійні нагороди, досягнення, вчені звання, наукові публікації.

Електронне портфоліо — це таке ж портфоліо, тільки створене в цифровому вигляді. Електронне портфоліо можна записувати і поширювати на дисках, флешках, пересилати електронною поштою або розмістити на власному сайті в мережі Інтернет.

Загальноприйнятої моделі портфоліо не існує, адже портфоліо викладача підпорядковане обраній меті, і саме вона визначає його тип, відображає індивідуальність автора, рівень його професійної майстерності, намічені ним шляхи до самовдосконалення. Велику роль у формуванні портфоліо відіграє специфіка навчальної дисципліни, у межах якої воно створюється. Робота над

створенням портфоліо вимагає від викладача регулярного самомоніторингу, націленості на самовдосконалення.

7. Рекомендації щодо оформлення портфоліо

Загального стандарту щодо оформлення портфоліо немає. Електронне портфоліо можна створити у вигляді презентації в програмі MS PowerPoint. Рекомендації до оформлення такі:

1. Загальна кількість слайдів 10-25 шт.
2. На титульному слайді слід розмістити свою фотографію, вказати тему, автора, дату.
3. Зміст презентації бажано створювати з відповідними гіперпосиланнями.
4. Слід уникати перевантаження слайдів інформацією. Значна кількість інформації на слайді знижує її рівень сприйняття.
5. Дотримання принципу "необхідно і достатньо" у відборі інформації для слайдів.
6. Для всієї презентації потрібно використовувати один шаблон оформлення і одну колірну гаму, винятком може бути лише титульний слайд. Кольори повинні бути не надто яскраві.
7. У разі необхідності розміщення в презентації великої кількості грамот, фотографій тощо, варто винести їх до окремої презентації і зробити на неї гіперпосилання щоб можна було переглянути за бажанням.

8. Рекомендації щодо вмісту портфоліо

1. Інформація про викладача (візитка). Прізвище, ім'я, по батькові викладача, фотографія, предмет, що викладається, стаж роботи, категорія педагогічне кредо, назва навчального закладу, статус викладача (учитель-методист, експерт, автор посібників, учасник конференцій, член товариства, здобувач наукового ступеня, керівник творчої групи, переможець або лауреат конкурсів).

2. Освіта. Інформація про освіту педагога і про курси підвищення кваліфікації: назва навчального закладу, рік закінчення, спеціальність; назва курсів підвищення кваліфікації, установа, рік проходження, документи, що підтверджують їх проходження.
3. Науково-методична діяльність. До цього розділу поміщають методичні матеріали, які свідчать про рівень професіоналізму педагога. Цей розділ містить:
 - авторські програми з предмета, програми факультативів і гуртків, елективних курсів, досвід адаптації до предмета інноваційних технологій, конспекти відкритих уроків, завдання, що їх розробив педагог і які отримали громадське визнання;
 - рукописи кандидатської і докторської дисертацій;
 - результати творчого звіту, реферату, доповіді, статті;
 - результати роботи в методичних об'єднаннях, радах, комісіях, проблемних творчих групах, співробітництво з методичним центром, Інститутом післядипломної педагогічної освіти, проведення педагогічної практики, участь в оргкомітеті і журі олімпіади тощо
 - результати проведення експериментальної, дослідницької роботи;
 - результати апробації підручників, посібників, педагогічних програмових засобів;
 - інформацію про участь у професійних і творчих педагогічних конкурсах;
 - інформацію про участь у методичних і предметних тижнях;
 - інформацію про організацію і проведення семінарів, круглих столів, майстер-класів тощо.
4. Позаурочна діяльність. Робота викладача з підготовки студентів до різних конкурсів, олімпіад, фестивалів, а також організація

екскурсій, культпоходів і інших заходів, що підвищують інтерес учнів до предмету.

5. Робота класного керівника. Матеріали, що ілюструють роботу класного керівника з групою, наприклад фотографії відкритих виховних годин чи екскурсій.
6. Винагороди і досягнення педагога.

Використані інтернет ресурси

1. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1695-12>
2. http://www.software.com.ua/ua/ocr-ukr/item/527-abbyy_finereader_12_professional
3. <http://vchytel.info/portfolio/>
4. <http://tveretinovairina.jimdo.com/портфоліо-викладача>
5. <http://ipages.com.ua/shho-take-portfolio-i-jak-jogo-sklasti/>
6. <http://svitlit.ippo.kubg.edu.ua/?p=327>

Рецензія

на роботу: Шандра С.В. Методика створення електронних освітніх ресурсів. Портфоліо викладача. – Вишня, 2016.

У даній роботі розкрито поняття електронних освітніх ресурсів, описано основні види ЕОР, дано функціональну класифікацію ЕОР, вказано вимоги до ЕОР та інструментальні засоби при розробленні ЕОР. Викладачем описано програмні засоби для розроблення ЕОР. У методичних рекомендаціях розкрито суть поняття «портфоліо» та подано рекомендації щодо оформлення та вмісту портфоліо.

Дану роботу можна рекомендувати викладачам ВНЗ I-II р.а. для створення електронних освітніх ресурсів та портфоліо викладача.

Методист коледжу:

К.С. Бешлей